

Verkiezingsprogramma
Gemeenteraadsverkiezingen 2022

Oog voor elkaar – Hart voor de stad

ChristenUnie | **SGP**

Dordrecht

“In veel opzichten gaat het echt goed met Dordrecht. De afgelopen periode is er hard gewerkt aan meer huizen, meer banen en een betere bereikbaarheid. Maar er is nog veel te doen!”

Rik van der Linden - Lijsttrekker

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Onze kandidaten	2
Wonen en leefomgeving	3
Veiligheid en leefbaarheid	7
Energie en duurzaamheid	10
Mobiliteit en bereikbaarheid	14
Werken	16
Zorg en welzijn	21
Jeugd en onderwijs	25
Sport, recreatie en cultuur	28
De rol van het gemeentebestuur	30
De Dordtse Wijken	32

Voor vragen aan de fractie of aan individuele fractieleden kunt u contact opnemen met de fractie-assistent.

fractiesecretaris.cu.sgp@gmail.com
www.dordrecht.christenunie.nl

“ Voorwoord

Op 16 maart 2022 worden in heel Nederland nieuwe gemeenteraden gekozen. In Dordrecht lijkt een record aantal partijen mee te doen. Dat er iets te kiezen valt, is een mooi democratisch principe, maar dit grote aantal is ook een veeg teken. Na twee jaar coronacrisis staat het vertrouwen in de politiek bij veel Nederlanders zwaar onder druk. In deze onrust biedt ChristenUnie-SGP een herkenbaar alternatief. Kiezers weten waar we voor staan: Bijbels geïnspireerde politiek.

We hebben een compleet programma. Wat ons betreft gaat het om: betaalbaar wonen, klimaat en energie, bestaanszekerheid, een veilige, leefbare en groene stad. In veel opzichten gaat het echt goed met Dordrecht. De afgelopen periode is er hard gewerkt aan meer huizen, meer banen en een betere bereikbaarheid. Maar er is nog

veel te doen, vooral op sociaal gebied. De coronatijd heeft dat extra duidelijk gemaakt. Gemeentepolitiek gaat ook over betrouwbaarheid en stabiliteit. Daar willen we graag onze bijdrage aan leveren.

Onze lijst is een combinatie van nieuwkomers en ervaren Dordtenaren. Ik ben er trots op dat christenen vanuit allerlei kerken en met uiteenlopende achtergronden zich willen inzetten voor onze stad.

Op www.dordrecht.christenunie.nl vindt u alle informatie over onze standpunten, onze mensen en over de campagne. Graag tot ziens op een van de geplande activiteiten, op de sociale media, en in het stembokje!

Rik van der Linden

Lijsttrekker ChristenUnie-SGP Dordrecht

Onze kandidaten

#1 Rik van der Linden

#2 Leen Struijk

#3 Jan Willem Boersma

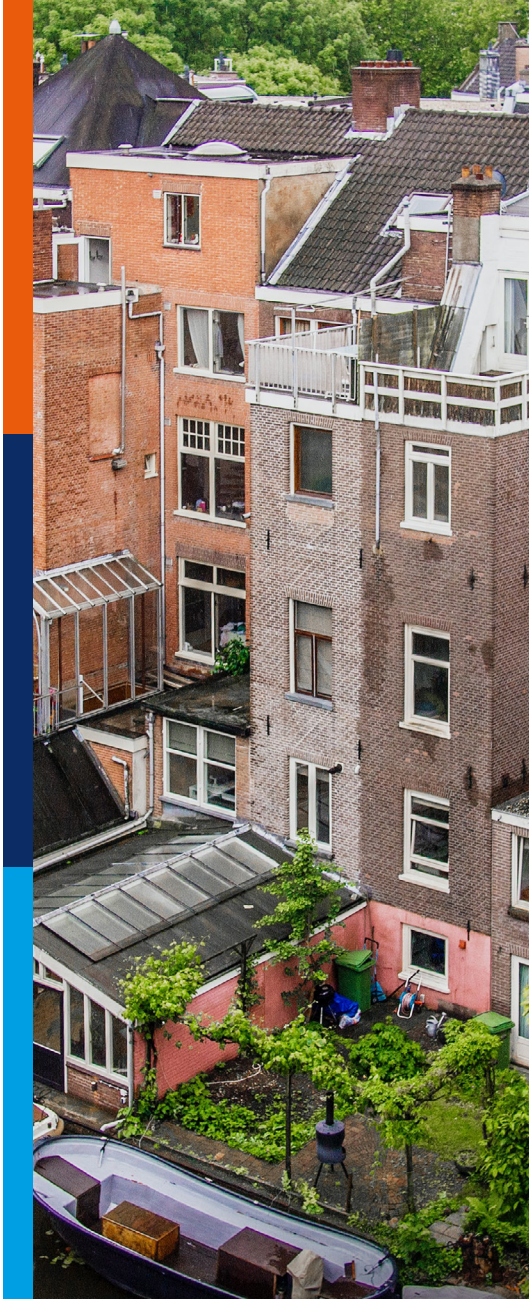
#4 Eline Nieuwland -
van den Bosse

#5 Robert de Heer

#6 André Droog

Wonen en leefomgeving

Dordrecht is dankzij z'n unieke ligging, het prachtige historische centrum, de vele mooie parken, een uitgestrekt polderlandschap en natuurlijk de (Nieuwe Dordtse) Biesbosch, een fijne stad om te wonen. Wij zien het als onze opdracht om deze kwaliteiten te behouden en naar de toekomst toe te versterken. Dat is ook een Bijbelse opdracht: zorgvuldig omgaan met Gods prachtige schepping. Het is geen gemakkelijke opdracht en zorgt soms ook voor lastige afwegingen. Als ChristenUnie-SGP zijn we ons daarvan bewust en willen we er graag aan meewerken dat ook komende generaties hier prettig kunnen wonen in een gezonde leefomgeving.

Groei

- Dordrecht heeft de ambitie te groeien. Dat betekent dat er woningen gebouwd moeten worden. Veel woningen zelfs. De ChristenUnie-SGP staat achter de groeiopgave van 10.000 (kwalitatief goede) woningen. Daarbij moet oog zijn voor de verschillende doelgroepen die er zijn, zoals jongeren, gezinnen en ouderen. Bij die laatste groep kunnen

aantrekkelijke, levensloopbestendige woningen (bijvoorbeeld in hofjes) ervoor zorgen dat betaalbare woningen vrijkomen voor anderen, zoals starters. Ook moet er aandacht blijven voor het hogere segment om mensen met een bovengemiddelde koopkracht te behouden voor onze stad.

- Ook zullen er nieuwe, betaalbare woningen gebouwd moeten worden voor starters om deze voor de stad te behouden. Daarbij moeten de behoeften van de eindgebruikers niet uit het oog verloren worden. Er is veel vraag naar grondgebonden woningen, maar daarnaast is er vraag naar (ruimere) appartementen. Een stad ontkomt daarom niet aan hoogbouw. De Spoorzone is bij uitstek het gebied waar zulke hoogbouw gerealiseerd kan worden. Wel stellen we een limiet aan de hoogte: de hoogte van de toren van de Grote Kerk is bepalend.
- Starters op de woningmarkt moeten ook zicht kunnen hebben op een koopwoning. Landelijk zijn er diverse initiatieven om de woningmarkt te veranderen. Wij volgen de landelijke

politiek en ondersteunen lokaal initiatieven om de woningmarkt toegankelijk te houden voor starters. Een huis koop je om in te wonen en is geen kip met gouden eieren voor beleggers!

Woningprijzen

- Vooropgesteld: woningprijzen worden vooral door de markt en door landelijke regelgeving bepaald.
- Omdat in een stad ook veel mensen wonen met een bescheiden inkomen voor wie een koopwoning, zeker bij de huidige woningprijzen, onbetaalbaar is, zal er ook aandacht moeten zijn voor de huursector. Indien nodig zullen oudere huurwoningen gerenoveerd moeten worden waarbij uiteraard ook aan verduurzaming gedacht moet worden.
- Door ontwikkelingen op de woningmarkt is het aanbod van sociale huurwoningen onder druk komen te staan. Wij zoeken het overleg met woningbouwcorporaties om meer grip te houden op de ontwikkelingen in dit deel van de markt. Ook ondersteunen we initiatieven om het woningbezit van de corporaties uit te breiden.
- Tegelijk hebben deze corporaties een blijvende taak ten aanzien van

de leefbaarheid in de buurt of wijk. Belangrijk is om dit met de gemeente en de bewoners te organiseren.

Stedenbouw, architectuur en verduurzaming

- Verdichting: voor de bouw van woningen willen we zo min mogelijk de bestaande groene omgeving aantasten. Ons standpunt is dat we niet gaan bouwen in de polder. Dat betekent dat er meer woningen op een kleiner oppervlak gebouwd moeten worden. Deze verdichting willen we combineren met een gezondere leefomgeving en een veranderende mobiliteit: groen i.p.v. parkeerplaatsen, fietsen, een goed OV en deelauto's zodat autobezit minder noodzakelijk is.
- Speciale aandacht vraagt onze schitterende, monumentale binnenstad. Daar zijn veel panden waar niet alleen de bewoners van genieten, maar ook andere inwoners en niet te vergeten de toeristen. Zulke panden vergen veel onderhoud en verduurzaming is door de regelgeving moeilijk of zelfs onmogelijk. Het zou goed zijn om te kijken hoe de regelgeving in andere steden die veel monumenten bezitten is. Ook bewoners van historische panden houden

behalve van hun mooie woning ook van wooncomfort. En niet te vergeten een lagere energierekening.

- De binnenstad bevat ook veel winkelpanden. Boven die winkels is vaak de mogelijkheid tot het creëren van appartementen. Hier kan de gemeente een stimulerende rol in vervullen.
- Als winkels noodgedwongen moeten sluiten kan het pand mogelijk tot woonhuis omgevormd worden. Hetzelfde geldt ook voor leegstaande kantoren en bedrijfsgebouwen.

Doorstroming

- Eén van de oorzaken van de problemen op de woningmarkt is dat veel ouderen in een te grote en/of te goedkope woning blijven wonen. Daar zijn diverse redenen voor. Toch is het wellicht mogelijk een aantal van deze mensen te stimuleren tot verhuizen.
- Doorstroommakelaars en doorstroompremies kunnen een belangrijke rol spelen.
- Zelfbewoningsplicht moet zo snel mogelijk worden ingevoerd te beginnen met nieuwbouw. Tevens zijn we voorstander van leegstandsbelasting om speculatie tegen te gaan.

Energieneutraal

- Bij nieuwbouw moet ernaar gestreefd worden energieneutraal te bouwen. Van de gemeente mag verwacht worden dat ze hierin een actieve rol vervult. Innovatieve bouwmethoden moeten worden onderzocht; er is meer dan steen en beton.
- Ook zal nieuwbouw klimaatbestendig dienen te zijn, zowel wat betreft beheersing van wateroverlast als het voorkomen van hittestress.
- Natuurinclusief bouwen, bij voorkeur met hout, draagt in belangrijke mate bij aan een klimaatbestendige stad en aan de biodiversiteit.
- Bijzondere aandacht op dit moment vraagt het verduurzamen van bestaande woningen. We moeten naar een energieneutrale en CO₂ neutrale samenleving in 2050. Een enorme opgave. Voorlichting voor woningeigenaren, planning van de energie- en warmtestrategie en het faciliteren van bewonerscollectieven spelen een belangrijke rol. Dat laatste is zeker van belang voor de categorie bewoners die dit onmogelijk zelf kan bekostigen.
- Zolang we nog fossiele brandstoffen gebruiken heeft het isoleren van woningen prioriteit.

Aantrekkelijke woonstad

- Bij onze mooie stad hoort ook een prachtig buitengebied bestaande uit water, polders en, deels nieuwe, natuur. Vanuit ons beginsel, zuinig omgaan met Gods prachtige schepping, en omdat stadsbewoners ruimte nodig hebben om te kunnen ontspannen, willen we daar niet bouwen.
- Datzelfde geldt voor de vele mooie parken die onze stad rijk is. Tegelijk kunnen die ook de hittestress in de zomers wat beperken.
- Om dezelfde reden moet er ook bij nieuwbouw aandacht zijn voor groen, bij hoogbouw is ook te denken aan verticaal groen.

Groene buitenruimte

Tot de gemeente Dordrecht behoort een grote, groene buitenruimte. Die ruimte moeten we koesteren. Groen, en zeker als het bomen betreft, heeft een matigende invloed op de temperatuur. Het heeft ook een positief effect op de luchtkwaliteit en geeft de burgers de mogelijkheid tot diverse vormen van recreatie. Als we daarbij denken aan wandelen, fietsen en andere sportieve activiteiten kunnen we ook de gunstige effecten op de volksgezondheid noemen. Ook heeft het een meerwaarde als jongeren in de

nabije omgeving kunnen zien hoe voedsel geproduceerd wordt.

Klimaat

- De veranderingen in het klimaat hebben ook invloed op de leefomgeving. Hittestress en wateroverlast als gevolg van hevige regenbuien nemen de laatste jaren toe. Dit vraagt om maatregelen.
- Bij nieuwbouw is het relatief eenvoudig om met deze zaken rekening te houden, hemelwater gescheiden afvoeren en zorgen voor voldoende groen, mogelijk ook op daken en aan gevels.
- Bij bestaande wijken is het problematischer. De ChristenUnie-SGP zou graag zien dat in de tuinen een deel van de tegels plaats maakt voor groen. Van de gemeente mag op dit terrein een stimulerende rol verwacht worden. Variabele gemeentelijke heffingen zijn wat de ChristenUnie-SGP betreft een voorbeeld van de mogelijkheden die de overheid heeft om inwoners die een positieve bijdrage willen leveren te stimuleren. Ook naar de bedrijventerreinen moet gekeken worden, zeker omdat het vaak om forse oppervlakten gaat.
- Bestaand groen willen we zoveel mogelijk behouden. Groen zorgt voor

verkoeling. Bomen moeten in de stad wel ruimte hebben om oud te kunnen worden. Zorgvuldig omgaan met groeiplaatsen is dus belangrijk. Bij aanplant van nieuw groen hebben “klimaatbestendige” soorten de voorkeur.

Gezondheid

- Een goede luchtkwaliteit is erg belangrijk evenals beperking van geluidsoverlast. Veel inwoners van Dordrecht ervaren overlast van het verkeer op de N3, een verlaging van de maximumsnelheid naar 80 km zou de overlast duidelijk verminderen.
- Ook de aanwezigheid van een bedrijf als Chemours heeft invloed op de leefomgeving. Het is zorgwekkend om te constateren dat mensen in de omgeving van dat bedrijf moet worden afgeraden groente uit eigen tuin te consumeren. Als ChristenUnie-SGP pleiten we voor strenge normering van en handhaving op de uitstoot van stoffen die schade toebrengen aan de leefomgeving.
- Groen heeft een positieve invloed op de leefomgeving en de volksgezondheid, er mag dus niet bezuinigd worden op groenonderhoud. Een nette, groene

omgeving heeft een positieve invloed op het welzijn van de mens en kan zelfs stimuleren een steentje bij te dragen, bijvoorbeeld door aansluiting bij de Dordtse Doorpakkers.

Bomen en parken

- Bijzondere aandacht vragen onze bomen vanwege het grote nut dat deze hebben. Kappen gebeurt alleen als er echt geen andere oplossing is en uiteraard vindt dan compensatie plaats.
- Ook de vele parken die Dordrecht rijk is, verdienen aandacht vanwege de belangrijke rol die ze hebben als het gaat om recreëren dicht bij huis. Kinderen moeten er veilig kunnen spelen, ouderen lopen er graag hun rondje of zitten er een poosje op een bank stil te genieten en het is een plaats waar mensen elkaar ontmoeten. Voetballen op een veldje vol hondenuitwerpselen is niet prettig en fietsers en scooters horen niet op wandelpaden. Van de gemeente mag verwacht worden dat ze overlast probeert te voorkomen en indien nodig bestrijdt, ook in de parken buiten het centrum.

Educatie

- In de achterliggende periode waarin we te maken hadden met COVID-19 hebben we de waarde van parken en natuur nog meer dan anders kunnen ervaren. Tegelijk werden we geconfronteerd met een enorme hoeveelheid afval. Die toont aan dat er op het terrein van natuur- en milieueducatie nog veel te doen valt en dat de gemeente die moet ondersteunen. Jong geleerd is oud gedaan!

Veiligheid en leefbaarheid

De overheid heeft de door God gegeven taak om te zorgen voor veiligheid, orde en rust in de samenleving. Deze tijd vraagt om een rechtvaardige en consequente overheid die bewoners beschermt, het recht handhaaft, gevaarlijk en onwettig gedrag aanpakt en slachtoffers bescherming en hulp biedt. Daarbij hecht ChristenUnie-SGP grote waarde aan preventie, om criminaliteit te voorkomen en om bewoners weerbaar te maken.

Dordrecht moet voor iedereen een veilige stad zijn. Geweld en intimiderend gedrag gericht op specifieke mensen of groepen pakt de overheid hard aan. Illegale activiteiten, zeker als het gaat om mensen die worden uitgebuit, worden bestreden. Wij vinden dat de gemeente in het bijzonder oog moet hebben voor mensen in een kwetsbare positie, zoals slachtoffers van alcohol of drugs, vrouwen die uitgebuit worden in de prostitutie en jongeren die gevoelig zijn voor de verleidingen van (georganiseerde) criminaliteit. Zeker jongeren verdienen in deze tijd extra aandacht.

Veiligheid is niet los te zien van andere domeinen. Er is veel aandacht nodig voor het verbinden van veiligheid en zorg, het bestrijden van kansenongelijkheid in de wijken en het versterken van de sociale verbanden in buurten. Verder moet er worden ingezet op de weerbaarheid en ontwikkeling van jongeren, de kwaliteit van het woonmilieu en de inrichting van de buitenruimte die ervoor zorgt dat bewoners zich veilig voelen in hun eigen omgeving. De groeiambitie van onze stad vraagt om hoge prioriteit voor het bouwen van sociaal veilige en leefbare wijken.

Veilige en leefbare wijken

- Bewoners moeten zich veilig voelen in hun eigen wijk. Wij hechten aan een schone, hele en veilige leefomgeving. Daarnaast moet er meer aandacht komen voor de manier waarop bewoners met elkaar samenleven in de wijk. Dat vraagt ook om een zichtbare en aanspreekbare overheid die weet wat er in de wijken speelt en snel en adequaat reageert op signalen vanuit de wijk. Inwoners worden actief

- betrokken bij de veiligheid in hun eigen buurt.
- Wijkagenten zijn onmisbaar in de wijken. Zij zijn zichtbaar actief en betrokken. We pleiten voor voldoende wijkagenten, minimaal één wijkagent per 5000 inwoners, maar in wijken met veel problemen meer. Extra inzet van Boa's hoort hier ook bij en in specifieke situaties kunnen camera's geplaatst worden. Ook zijn we voorstander van meer rechercheurs zodat aangiftes sneller behandeld worden en er geen aangiften meer op de plank blijven liggen.
  - Er moet in alle wijken aandacht besteed worden aan inbraakpreventie.
  - De strijd tegen drankmisbruik voert de gemeente samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.
  - Inwoners worden actief betrokken bij de veiligheid op straat. Buurtpreventie, WhatsApp-groepen en AED-projecten verdienen daarom stimulans. De gemeente ondersteunt bewoners die zich actief hiervoor inzetten.
  - Overlast in wijken wordt aangepakt. Illegale kamerverhuur, overbewoning en burenoverlast worden bestreden.
  - Daklozen worden opgevangen en begeleid naar zelfstandig of begeleid wonen. Daarbij vindt spreiding over de stad plaats om concentratie te voorkomen.
  - Verkeersveiligheid blijft een speerpunt. We willen een vervolg op de top 20 van onveilige verkeerssituaties in Dordrecht. Ook in de komende periode moeten zulke verkeersonveilige plekken in de stad verbeterd worden.
- Handhaving**
- Bij vandalisme hanteren we een lik-op-stuk beleid en daders draaien voor de schade op.
  - Illegaal afsteken van vuurwerk wordt aangepakt. We zijn voorstander van een lokaal vuurwerkverbod, vooruitlopend op landelijke ontwikkelingen.
  - Overlast door (groepen) motorrijders wordt aangepakt. We pleiten voor het gebruik van lawaaijagers zodra dat verantwoord kan, zodat handhaving bij auto's en motoren die te veel herrie maken, mogelijk is. Ook straatraces met auto's worden bestreden.
  - Op basisscholen krijgen kinderen voorlichting over sociale veiligheid.
  - We zetten intensief in op matiging van alcoholgebruik door voorlichting en controle. Geen alcohol op straat. Er zullen voldoende handhavers moeten zijn om de Drank- en Horecawet te handhaven. Daarbij moeten zij extra alert zijn op handhaving van de leeftijdsgrens.
  - De gemeente heeft een meldpunt discriminatie en geweldsincidenten waar burgers melding kunnen maken van onveilige situaties (waaronder ook intimidatie).
  - De ChristenUnie-SGP is voor een gezond en vrij leven. Verslaving hoort daar niet bij. Juist daarom zijn wij tegen coffeeshops, seksinrichtingen en casino's. We streven in ieder geval naar een vermindering van deze gelegenheden en zien het liefst dat ze verdwijnen. Deze gelegenheden worden in ieder geval regelmatig gecontroleerd en daarbij geldt het huidige strikte handhavingsbeleid.
  - Prostitutie is mensonwaardig en strijdig met Gods bedoeling met seksualiteit. Bovendien zijn er veel schrijnende problemen aan verbonden: criminaliteit, mensenhandel, uitbuiting, eenzaamheid en andere sociale problemen. Wij willen dat de gemeente in samenwerking met hulporganisaties zorgt voor voldoende hulp- en uitstapprogramma's.

- Er is ruimte voor organisaties als Stichting Exodus die opvang en ondersteuning biedt aan (ex) gedetineerden.
- Het dumpen van drugsafval levert enorme milieuschade op en gaat gepaard met illegaliteit en criminaliteit. Wij zien graag dat de gemeente zich in de regio/provincie sterk maakt voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.

Krachtige aanpak criminaliteit

- Het Zorg- en Veiligheidshuis, de samenwerking tussen justitie, zorg en de gemeente, zetten we voort en blijft gehuisvest in Dordrecht.
- Huiselijk geweld vraagt om een stevige aanpak. Er moet passende hulp en/of veilige opvang voor slachtoffers geboden worden. Daarnaast is er meer aandacht nodig voor eengerelateerd geweld en genitale verminking.
- De gemeente zet zich in voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Voorkomen moet worden dat de onderwereld zich vermengt met de bovenwereld. Extra aandacht is nodig voor de rol van criminaliteit in hennepcultuur, drugshandel en mensenhandel. Er moet extra in

worden gezet op het voorkomen dat jongeren, vaak nog kinderen, in de drugscriminaliteit terecht komen.

- Radicalisering en extremistische gedragingen pakt de gemeente preventief en repressief aan. Door de wijkagenten en door de aanwezigheid van de gemeente in de wijken kunnen signalen vroegtijdig opgepikt worden en kan er adequaat worden ingegrepen. Voor oproepen tot haat en geweld is in Dordrecht geen plaats. De gemeente en andere instanties werken ook aan het versterken van het vertrouwen in de overheid door bewoners en het respect en samenleven van bewoners onderling.

Veilige structuren

- De lobby om een einde te maken aan het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor door de stad wordt krachtig voortgezet. De inzet van de gemeente moet zijn dat deze treinen niet meer door de stad rijden of dat het spoor ondertunneld wordt.
- Dordrecht kent veel bedrijvigheid en vervoer in en rond de stad. Voor de veiligheid van bewoners en bedrijven is het belangrijk dat bedrijven zich aan de regels en vergunningen

houden. De gemeente zorgt dat de omgevingsdienst hierop handhaaft en dat ook de provincie haar rol hierin goed vervult.

- Onze stad moet ook in de toekomst tegen water beschermd worden. We investeren daarom in veiligheidsmaatregelen en werken samen met het Waterschap aan de dijken in en rond onze stad en het geven van ruimte aan de rivieren om wateroverlast te voorkomen.

“Er is veel aandacht nodig voor het verbinden van veiligheid en zorg, het bestrijden van kansenongelijkheid in de wijken en het versterken van de sociale verbanden in buurten.”

ChristenUnie/SGP Dordrecht

Energie en duurzaamheid

De ChristenUnie-SGP wil de komende vier jaar opnieuw inzetten op een zo duurzaam mogelijk Dordrecht. Dit vraagt onder andere om investeringen in duurzame mobiliteit. We willen inwoners en bedrijven aanmoedigen om voor duurzame vormen van mobiliteit te kiezen.

Er zijn steeds meer initiatieven om ons voedsel lokaal te produceren en te consumeren. Die ontwikkelingen ondersteunt de ChristenUnie-SGP van harte. Graag zien we voedselproductie waarbij rekening gehouden wordt met de leefomgeving. Voedselverspilling willen we zoveel mogelijk tegengaan. De vraag naar energie blijft stijgen. Fossiele energiebronnen raken uitgeput en belasten het klimaat en onze leefomgeving. Daarom wil de ChristenUnie-SGP een actieve bijdrage leveren aan de energietransitie vanuit onze overtuiging om een goede rentmeester te zijn. Duurzame opwekking en efficiënte energieaanwending zijn belangrijk om te komen tot verduurzaming. Het is van belang dat

burgers zich gesteund weten door de lokale overheid bij het verduurzamen van hun huis, gedrag en leefomgeving. De rol van de gemeente is daarbij vooral faciliteren en ondersteunen, waarbij juist ook oog is voor de sociale kant van de energietransitie. Burgers en bedrijven produceren enorm veel afval, vaak zonder zich daar bewust van te zijn. Het is belangrijk dat inwoners zich inzetten voor in de eerste plaats afvalvermindering en in de tweede plaats afvalscheiding. De ChristenUnie-SGP wil dat de vervuiler betaalt.

Duurzame mobiliteit

- De ChristenUnie-SGP zet zich in voor behoud en waar mogelijk uitbreiding van intercityfrequentie en steunt de lobby voor uitbreiding van het bestaande spoornet met een citysprinter. We willen inzetten op goede OV- en fietsbereikbaarheid en goede OV-overstapmogelijkheden aan de rand van de binnenstad.
- Elektrisch rijden wordt zoveel mogelijk gestimuleerd en gefaciliteerd. We willen (meer) (snel)laadpalen in de

openbare ruimte en in parkeergarages om elektrisch vervoer te promoten.

- Wij ondersteunen de inzet van de gemeente om de binnenstad meer autoluw maken. Onderdeel van dit beleid is een herverdeling van de parkeerruimte/ de parkeergarages in de stad.
- De ChristenUnie- SGP zet zich in voor de realisatie van een zero-emissie zone voor de binnenstad in 2026. Onderdeel hiervan is de elektrificatie van de bevoorrading van de ondernemers in de binnenstad. Er wordt ingezet op de realisatie van een of meer (overslag) hubs aan de rand van de binnenstad. In samenspraak met de ondernemers zal gezorgd worden voor een haalbare infasering.
- De ChristenUnie- SGP wil inwoners stimuleren om meer te fietsen en zet in op investeringen in snelfietsroutes en het aanleggen van ontbrekende schakels in het fietspadennetwerk. In het centrum zien we graag meer fietsparkeervoorzieningen.
- We pleiten voor een stimuleringsregeling om oude, sterk vervuulende scooters te vervangen. Ook zien we graag meer ruimte voor voetgangers. Positieve ontwikkeling op dit gebied is de uitbreiding van

het wandelnetwerk op het eiland van Dordrecht.

- Nieuwe initiatieven en proeven voor duurzame mobiliteit op het water, zoals elektrisch varen, worden gestimuleerd.

Voedselketen

- Er wordt een voedselvisie opgesteld, met o.a. inzet op lokale productie en het tegengaan van verspilling. Die voedselvisie moet verder uitgewerkt en in praktijk gebracht worden, onder meer door middel van voorlichting op scholen en het stimuleren van samenwerking tussen producenten, winkeliers en consumenten.
- We ondersteunen initiatieven van lokale boerenbedrijven die eigen producten verkopen via een platform.
- We willen boerenbedrijven stimuleren tot verduurzaming en het adopteren van klimaat-adaptieve landbouw. De initiatieven op het gebied van precisielandbouw moeten door de gemeente gestimuleerd worden.
- Om te komen tot meer duurzame productie en consumptie is bewustwording nodig onder producenten en consumenten. Daar zullen we ons voor inzetten.

Duurzame energie

- Besparingsinitiatieven of collectieven worden waar mogelijk ondersteund door gerichte communicatie en voorlichting. Daarbij wordt aangesloten bij natuurlijke momenten, zoals verbouwingen of renovaties, de verhuismarkt en vervanging van technische installaties.
- Opwekken van windenergie is een beproefde techniek en maakt multifunctioneel grondgebruik mogelijk. Helaas is hiervoor beperkte ruimte, het kader vormt de structuurvisie 'Wind' uit 2016. Initiatieven van bedrijven of inwoners worden zorgvuldig onderzocht. Bij de eventuele realisatie van nieuwe projecten zijn draagvlak en financiële compensaties voor omwonenden een basisvoorwaarde, naast de toepassing van de wettelijke eisen ten aanzien van omgevingseffecten.
- Er zijn nu drie zonneweides op het eiland van Dordrecht. Daarnaast is ingezet op veel kleine projecten (zon op andermans dak, zon op bedrijfsdaken en in restruimten). Komende periode gaan we op zoek naar andere locaties, waarbij we uitbreiding in het landelijk gebied zoveel mogelijk ontmoedigen. We zetten in op zonne-energie op

- daken, denk daarbij bijvoorbeeld ook aan bedrijfsdaken.
- Bij het verduurzamen van bestaande bouw is de sociale huursector een grote en belangrijke partner. Een nauwe samenwerking met woningcorporaties is daarom belangrijk. Ook de verduurzaming van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed moet worden voortgezet.
  - Bewonersinitiatieven of -collectieven om te komen tot verduurzaming van het (eigen) woningbezit ondersteunen we. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor de inzet van energie-ambassadeurs.

- Energiearmoede is een belangrijk issue. De Christenunie-SGP wil zich hard maken voor de sociale kant van de energietransitie, bijvoorbeeld door energiebespaarleningen. Het huidige systeem van energiebespaarleningen voor woningeigenaren met een smalle beurs wordt voortgezet en indien nodig uitgebreid. Essentieel is goede voorlichting en communicatie over de mogelijkheden.
- De gemeente geeft bij sociaaleconomisch zwakkeren in de samenleving bekendheid aan duurzaamheidswinkels en groene

- regelingen, denk hierbij bijvoorbeeld aan het Energieloket. Het is belangrijk dat mensen goed worden voorgelicht.
- De gemeente moet ruimte bieden aan en investeren in innovatieve vormen van energieopwekking, zoals waterstoftoepassingen, energie uit getij, warmtebronnen, decentrale opslag van energie, mits dit het bereiken van de klimaatdoelstellingen niet in gevaar brengt. HVC moet ruimte krijgen om het warmtenet verder uit te breiden. We zetten in op een koppeling met warmte vanuit het Rotterdams havengebied.

“Het is van belang dat burgers zich gesteund weten door de lokale overheid bij het verduurzamen van hun huis, gedrag en leefomgeving.”

ChristenUnie/SGP Dordrecht

- Bij het uitvoeren van duurzaamheids- en energieprojecten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de expertise van het Dordtse/ regionale bedrijfsleven. Ingezet wordt op het vergroten van kennis bij het Dordtse bedrijfsleven over inzet van nieuwe technieken.

Afval en hergebruik

- Er is een nieuw grondstoffenplan. Het doel van dit grondstoffenplan is de hoeveelheid ongescheiden restafval te verlagen van 247 kg per inwoner per jaar (2019) naar 30 kg per inwoner per jaar in 2030. Er wordt in 2024/2025 een gedifferentieerd tarief ingevoerd, dit zou niet tot onevenredige kostenverschillen tussen (groepen) huishoudens mogen leiden. Voor kwetsbare groepen moet de kwijschelding van de afvalstoffenheffing blijven bestaan.
- Bij afvalinzameling kan het milieurendement worden verbeterd. Dit geldt voor zowel burgers als ondernemers. Daarom moeten voor de burger en de ondernemer afvalstromen zo optimaal mogelijk worden gescheiden tegen aanvaardbare kosten.
- De gemeente voert een actief beleid om de straten netjes te houden.

Met name rondom de ondergrondse containers is in meerdere wijken regelmatig sprake van zwerfafval. Trossen plasticafvalzakken aan palen, soms een dag na het ophalen, moeten verdwijnen. Om betere afvalscheiding mogelijk te maken wordt ernaar gestreefd om op meer plekken ondergrondse containers aan te leggen en/ of inzameling via plasticzakken te vervangen door (PMD) containers.

- De gemeente stimuleert bedrijven en inwoners in Dordrecht om zich actief in te zetten voor hergebruik en recycling, naast een goede verwerking van afval. Zo verdienen bijv. repair- cafés of tweedehandskledingzaken nog meer aandacht.
- Zo mogelijk worden grondstoffen binnen (bouw)projecten die de gemeente initieert of waarin de gemeente investeert, hergebruikt of op een duurzame wijze verwerkt.
- Het beleid ten aanzien van circulaire economie wordt voortgezet en verder uitgebouwd. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor het bedrijfsleven en de duurzaamheidsfabriek.

Mobiliteit en bereikbaarheid

Dordrecht is een eiland, maar heeft alle belang bij goede verbindingen. Binnen de stad is de bereikbaarheid van openbare voorzieningen per fiets en openbaar vervoer van groot belang. Denk aan de verbindingen tussen wijken, bedrijventerreinen, de binnenstad, het Energiehuis, zorginstellingen en het Leerpark. De mobiliteit moet het milieu minder belasten. Het is goed voor het milieu en de leefbaarheid van onze stad als we vaker de auto laten staan en de fiets pakken. Bij de inrichting van wegen letten we nauwgezet op de veiligheid van voetgangers en fietsers. Om de duurzame mobiliteitstransitie te realiseren investeren we in sociaal veilige wandelroutes, in meer ruimte voor de fiets met een fijnmazig netwerk van doorfietsroutes met een hoge kwaliteit.

Infrastructuur

- Een goede infrastructuur is voor inwoners, bezoekers en bedrijven van groot belang. Dordrecht heeft een gunstige ligging en is goed bereikbaar over het water, per spoor en via de weg. Dit moet zo blijven. We zetten

ons tijdig in voor onderhouds- en verbeteringstrajecten.

- We zetten ons in voor het verminderen of omleiden van het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor, het water en via de N3.

Voetgangers en fietsen

- Wandelroutes worden qua veiligheid en duidelijkheid beter toegesneden op senioren en mensen met een handicap.
- Dordrecht is een typische '15 minuten'-stad. Bijna alle voorzieningen zijn voor de meeste inwoners binnen een kwartier te bereiken. De gemeente stimuleert inwoners om te fietsen en te wandelen. De kwaliteit van het fietspadennetwerk en wandelroutes in Dordrecht moet verder omhoog. We maken daar structureel extra geld voor vrij.
- Fietsvriendelijke wijken: de gemeente gaat bij nieuwbouw of herstructurering van wijken uit van het fietsverkeer en richt wijken fiets- en kindvriendelijk in. Er komen sociaal veilige fietsverbindingen die wijken onderling snel verbinden. Paaltjes op fietspaden

veroorzaken veel ongelukken. Deze worden zoveel mogelijk verwijderd.

- We zetten ons in voor oplaadpunten voor elektrische fietsen en watertappunten op drukke plekken in de stad.
- Fietsroutes moeten comfortabel zijn en duidelijk als fietsroute vormgegeven. Deze fietspaden sluiten goed op elkaar aan en bieden voldoende ruimte voor snelle (elektrische) fietsen en bakfietsen.
- We staan positief tegenover initiatieven voor deelfietsen bij de belangrijkste knooppunten, zoals de waterbushaltes en het station.
- Veiligheid van fietsroutes is van groot belang. Zo willen we een verlenging van het programma om de top-20 verkeersonveilige punten aan te pakken.

Openbaar vervoer

- Goed toegankelijk openbaar vervoer (OV) dat bereikbaar is voor iedereen in de stad is van groot belang. We intensiveren het periodieke overleg met de provincie en de vervoerder over verbeteringen van de dienstregeling. We blijven daarnaast inzetten op goed deur-tot-deur (vraagafhankelijk) OV.
- Het openbaar vervoer (OV) is een

belangrijk middel, dat we efficiënt willen inzetten. De gemeente intensificeert de lobby voor goede Citysprinter- en Intercity-treinverbindingen

- We staan positief tegenover plannen om Dordrecht via spoor te verbinden aan het OV-netwerk van Rotterdam, mits dit niet ten koste gaat van bestaande treinverbindingen. De komende periode realiseren we een spoorhaltering op het Leerpark.
- De kosten van de huidige OV-regeling voor 65+ers moeten omlaag.
- De waterbus gaat vaker en langer varen als uit proeven blijkt dat dit nodig is.

Weg en water

- De binnenstad wordt autoluw(er).
- Waar mogelijk voeren we 30 km/u in.
- Parkeergelden moeten ten goede komen aan de bereikbaarheid van de stad. Parkeerbeleid kan sturend werken ten aanzien van het autogebruik. Met name in de binnenstad is dit een goed instrument om de stad bereikbaar te houden voor inwoners, bezoekers en bedrijven.
- Dordrecht is van groot belang voor de binnenvaart. De gemeente zorgt voor goede voorzieningen zoals voldoende walstroomvoorzieningen.

Die geven nu te vaak storingen. Ook zorgt de gemeente voor voldoende afmeerplaatsen, ook als de recreatievaart toeneemt. Ook veilige autoafzetplaatsen behoren bij deze voorzieningen.

“Dordrecht is een eiland, maar heeft alle belang bij **goede verbindingen**. Binnen de stad is de bereikbaarheid van openbare voorzieningen per fiets en openbaar vervoer van groot belang.”

ChristenUnie/SGP Dordrecht

Werken

Het hebben van een baan is heel belangrijk. Zo verwerf je een eigen inkomen, het geeft vaak veel voldoening, zorgt voor structuur en levert een sociaal netwerk op. En niet in het minst, vanuit de Bijbel zien we dat werken een opdracht is en ervoor zorgt dat mensen hun kwaliteiten in kunnen zetten. We zijn blij dat veel inwoners van Dordrecht een baan hebben, maar helaas staan velen nog aan de kant. Ook voor mensen die graag willen werken, blijkt het vinden van een baan lastig. Tegelijk zijn er bedrijven die moeite hebben met het vinden van geschikt personeel. Vraag en aanbod sluiten niet op elkaar aan.

Werk kan ook zorgen voor spanning en overbelasting. Zeven dagen lang, 24 uur per dag doorgaan is niet goed. De mens kan dat niet aan en heeft ook rust nodig. Het mooiste zijn collectieve rustmomenten, tijd om (gezamenlijk) even iets anders te doen. Vanuit onze christelijke levensovertuiging genieten we al eeuwen van de zondag als collectief rustmoment. Voor veel mensen vervult de zondag die rol nog steeds, een groot goed.

Voor christenen is de kerkgang iets wat de zondag helemaal speciaal maakt. Wat ons betreft zijn winkels op zondag gesloten en ziet de overheid erop toe dat ongestoorde kerkgang mogelijk is.

Lokale economie

- Een sterke lokale economie maakt een stad aantrekkelijk om je te vestigen. Van de gemeente mag verwacht worden dat ze werkt aan een goed vestigingsklimaat voor bedrijven. Eenvoudiger vergunningverlening, goede samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, innovatie en een goede samenwerking met andere regio's zijn absoluut noodzakelijk.
- Onze economie is vanouds sterk op het gebied van maritieme industrie en logistiek. Deze positie moeten we koesteren. We stimuleren samenwerking rond innovatie in de triple-helix.
- Economische groei mag geen doel op zich zijn, zeker niet als er nadelige gevolgen zijn voor de schepping. Er wordt veel gesproken over een circulaire economie. Het is goed als

de gemeente de kennis over circulaire economie vergroot en ook zelf hierin voorop loopt. Hoe die uiteindelijk gerealiseerd wordt, is nu misschien nog niet helder, maar dat we zuinig moeten omgaan met grondstoffen en hergebruik de norm wordt, is wel duidelijk.

- Daarom zijn we blij met de Duurzaamheidsfabriek en hopen we dat deze ervoor zorgt dat meer innovatieve bedrijven de weg naar Dordrecht weten te vinden.
- We vragen ook aandacht voor de streek economie, het is om meerdere redenen een goede zaak als in Dordtse winkels lokaal of regionaal geproduceerde goederen gekocht kunnen worden. Diverse supermarkten verkopen al op bescheiden schaal uit de regio, dit verdient navolging. Dit draagt bij aan de werkgelegenheid en het beperkt het aantal transportbewegingen.

Midden- en kleinbedrijf

- Het midden- en kleinbedrijf vormt de ruggengraat van onze economie. Veel Dordtenaren zijn (mede) eigenaar van zo'n bedrijf en/of werken er. Heel belangrijk voor de werkgelegenheid dus.

- Regelgeving is nodig, maar ze moet niet vooral belemmerend werken, maar juist beschermend en regulerend.
- Daarbij moet ook oog zijn voor de agrariërs, want we hebben ze hard nodig voor onze voedselproductie en ze spelen een belangrijke rol in natuurbeheer en het behoud van onze polder. We zouden graag zien dat de gemeente meer aandacht heeft voor en samenwerkt met deze beroepsgroep, bijvoorbeeld op het terrein van natuurbeheer.
- Ook zou de gemeente, bijvoorbeeld in samenwerking met het onderwijs, onderzoek kunnen doen of kleinschaliger productie voor de lokale of regionale markt de diversiteit ten goede kan komen
- Dordrecht staat voor het eerst in de top 100 van MKB-vriendelijke gemeenten in Nederland. Wat ons betreft is het streven de stijgende lijn voort te zetten. Hierbij is het ook van belang oog te hebben voor het groeiende aantal zzp'ers in de stad.

Ondernemen:

- Wat kantoor- en winkelpanden betreft, kent Dordrecht een forse leegstand. Wij zien graag dat bestemmingsplannen uitgaan van winkelclusters. Daarbuiten

mogen de eigenaren de panden ook voor andere bestemmingen gebruiken, bij voorkeur woningen. Grond voor nieuwe bedrijfsterreinen wordt i.v.m. de schaarste alleen uitgegeven als het bestaande aanbod verrijkt wordt.

- Ondernemers zijn op tal van onderwerpen onmisbaar om maatschappelijke doelen te realiseren. Goede contacten tussen de gemeente, werkgeversvertegenwoordigers en de belangrijkste bedrijven zijn hiervoor cruciaal. Ons voorstel is dat het zogenaamde accountmanagement wordt geïntensiveerd. Daarbij maakt de gemeente ook beter inzichtelijk aan welke initiatieven bedrijven mee kunnen doen, bijvoorbeeld door een 'menukaart' te ontwikkelen die met bedrijven kan worden besproken.
- Het Leerpark met de Duurzaamheidsfabriek heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een belangrijk knooppunt voor onderwijs, innovatie en nieuwe bedrijvigheid. We steunen de plannen om de plek nog meer te benutten als ontmoetingsplek voor regionale maakbedrijven en om startups aan te trekken en te ondersteunen.
- Dordtse Kil heeft zich in hoog tempo ontwikkeld tot een gebied waar

bedrijven zich graag vestigen. Bij de uitgifte van vervolgvakken op Dordtse Kil 4 dient daarom ingezet te worden op logistieke activiteiten met een bovengemiddelde, toegevoegde maatschappelijke waarde. We handhaven hierbij de afspraken over het aantal te realiseren arbeidsplaatsen in dit gebied. Denk aan kennisintensieve logistiek die werk biedt aan praktisch en theoretisch geschoolden.

Zondagsrust

- Openstelling van winkels is in onze ogen strijdig met de Bijbelse bedoeling van de zondag als rustdag. Openstelling is belastend voor met name de kleine zelfstandige en de werknemers. Maar ook voor gezinnen is het heel fijn en nuttig als er een gemeenschappelijke vrije dag is. Er is meer dan (extra) geld verdienen. Wij blijven daarom tegen koopzondagen en voor handhaven van de afspraken uit de Winkeltijdenverordening.
- De ChristenUnie-SGP vindt dat winkeliers nooit gedwongen mogen worden hun winkel op zondag open te stellen. Ook boetes bij gesloten blijven keuren wij af. Van de gemeente verwachten wij dat er waar mogelijk, op

dat gebied afspraken gemaakt worden met eigenaren van winkelpanden en winkelcentra.

- De overheid zorgt dat ongehinderde kerkgang mogelijk is. Evenementen en andere activiteiten dienen daarmee rekening te houden.

Infrastructuur

- Een goede infrastructuur is voor veel bedrijven van groot belang, in dat opzicht is de ligging van Dordrecht uitermate gunstig en dat moet uitgebuit worden. Grote, drukbevaren rivieren, twee belangrijke autosnelwegen en ook nog een spoorverbinding maken onze stad aantrekkelijk als vestigingsplaats. Goederen kunnen op diverse manieren aan- en afgevoerd worden en ook het personeel en klanten kunnen de bedrijven prima bereiken.

Regio

- Dordrecht ligt letterlijk op een eiland maar figuurlijk niet. Goede verhoudingen en samenwerkingsvormen met buurgemeenten en de daar gevestigde bedrijven zijn onmisbaar voor een sterke economie. De samenwerking

rond de Regiodeal Drechtsteden-Gorinchem en binnen Economic Board Drechtsteden zijn hier goede voorbeelden van. Dit stelt ons in staat om onze grote en urgente opgaven op werk, economie en bereikbaarheid adequaat op te pakken en ook bij het Rijk onder de aandacht te brengen.

- Dordrecht ontwikkelt zich verder als centrumgemeente die diensten uitvoert voor omliggende gemeenten. Goede weging van de belangen vraagt blijvende aandacht.
- Op het ruimtelijk economisch vlak blijft goede samenwerking van belang, Dordrecht pakt waar nodig het voortouw (o.a. in de lobby).

Arbeidsmarkt

- Gelukkig hebben veel van onze inwoners een baan maar er zijn ook mensen voor wie de arbeidsmarkt niet zo makkelijk toegankelijk is.
- Laat de gemeente bedrijven stimuleren en enthousiasmeren mensen met een afstand (om welke reden dan ook) tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Uiteraard geeft de gemeente wat dit betreft zelf het goede voorbeeld.
- Vanzelfsprekend helpt de gemeente mensen zoveel mogelijk bij het

zoeken naar een passende baan. Contacten tussen sociale diensten en bedrijven moeten nog meer worden gestimuleerd. Zorg dat deze mensen weten hoe en waar ze zoeken moeten. Help om eventuele belemmeringen zoals gebrekkige scholing, weg te nemen. Van mensen met een bijstandsuitkering mag, als dat nuttig en nodig is, best een tegenprestatie verlangd worden.

- Speciale aandacht vragen wij voor jongeren die al langdurig op zoek zijn naar een baan. Goede samenwerking tussen bedrijven en het onderwijs is van groot belang. De overheid stimuleert deze samenwerking vooral om een goede aansluiting tussen (beroeps) onderwijs en het bedrijfsleven te realiseren. Hiervoor is nodig dat de groep die aandacht vraagt, scherp in beeld is. Hier is winst te behalen. Ons voorstel is dat de gemeente, in samenwerking met het onderwijs, ervoor zorgt dat deze groep structureel goed in beeld is.
- Ook kan gedacht worden aan JobHulpMaatjes, meester-gezelconstructies en coachingstrajecten waarbij vrijwilligers werkzoekenden ondersteunen.

- De problematiek van oudere werknemers (55+) vergt een andere aanpak. Wij zien graag dat de gemeente ondernemers en bedrijven met aantoonbaar succesvolle re-integratietrajecten daarvoor beloont.
- Uiteraard zorgt de gemeente ook voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor die bedrijven waarvan de werkgelegenheid aansluit bij de plaatselijke behoefte.

Nieuwkomers

- De ChristenUnie-SGP vraagt extra aandacht voor nieuwkomers. Voor een goede integratie is, naast passende huisvesting, het van belang snel aan de slag te kunnen. Dit beperkt ook mogelijke overlast.
- Wij vragen om maatwerk voor vluchtelingen om een passende opleiding te kunnen volgen, een leerwerktraject te doen of stage te lopen.
- De nieuwe inburgeringswet verplicht nieuwkomers niet alleen tot taallessen, maar ook actief kennismaken met de lokale arbeidsmarkt is onderdeel van het programma. Tegelijk biedt de wet de mogelijkheid vaker en sneller over te gaan tot sancties bij inburgeraars

die zich onvoldoende inzetten. De gemeente moet wat ons betreft niet schromen dat middel in te zetten.

- Dordrecht kent ook veel arbeidsmigranten. Ook voor deze groep is beleid nodig om de integratie te bevorderen om het risico op uitbuiting, dakloosheid en overlast te beperken.
- We verwachten van de gemeente dat ze regelmatig de huisvesting en arbeidsomstandigheden van arbeidsmigranten controleert.

Vrijwilligerswerk

- We vragen niet alleen aandacht voor betaald werk maar ook voor organisaties met vrijwilligers. En veel mensen doen met voldoening vrijwilligerswerk. Laten we daar dankbaar voor zijn. Veel organisaties krijgen steeds moeilijker vrijwilligers. De gemeente ondersteunt en stimuleert.
- We vragen de gemeente regelmatig aandacht te besteden aan vrijwilligersorganisaties/vrijwilligers, bijvoorbeeld in Dordt Centraal.
- Stimuleer scholen leerlingen kennis te laten maken met vrijwilligerswerk door bijvoorbeeld dat te laten doen in de omgeving van de school of in de vorm

- van een maatschappelijke stage,
- Maak als gemeente een programma voor mensen die tegen hun pensioen aan zitten om ze daarop voor te bereiden en besteedt daarin aandacht aan vrijwilligerswerk.
  - Organiseer als gemeente een promotiecampagne m.b.t. vrijwilligerswerk.
  - Ook voor mensen met psychische klachten is dit soms de enige vorm van werk die ze aan kunnen.
  - Tegelijk moet de gemeente ook alert zijn op misbruik. Het is niet de bedoeling dat betaalde banen verloren gaan, omdat vrijwilligers het ook kunnen.

“Een **sterke lokale economie** maakt een stad aantrekkelijk om je te vestigen. Van de gemeente mag verwacht worden dat ze werkt aan een goed vestigingsklimaat voor bedrijven.”

ChristenUnie/SGP Dordrecht

Zorg en welzijn

De afgelopen jaren hebben ons geleerd hoe waardevol sociale contacten en netwerken zijn. Juist in tijden van crisis en grote zorgen is het fijn om terug te kunnen vallen op mensen in familie- of vriendenkring, vereniging of kerk. Tegelijk is er sprake van eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen, wat door de coronacrisis alleen maar erger werd. Ook zijn tegenstellingen groter geworden. We vinden het daarom heel belangrijk om in onze stad met elkaar in contact te blijven en samen te leven, ook als meningen verschillen. De komende jaren zal vanuit de gemeente het samenleven in de wijken extra aandacht moeten krijgen om te voorkomen dat tegenstellingen steeds groter worden en we elkaar uit het oog verliezen. Corona heeft ons juist geleerd dat we elkaar nodig hebben.

De crisis gaf ook een aanzet tot mooie initiatieven, waarin mensen naar elkaar omzien. Het is belangrijk dat mensen elkaar als het kan helpen en voor elkaar zorgen. Maatschappelijke organisaties en kerken spelen hierin een belangrijke

rol. Ook buurten, burens, gezinnen en andere netwerken vervullen een onmisbare rol. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen, die het niet op eigen kracht redden. ChristenUnie-SGP wil opkomen voor mensen in kwetsbare omstandigheden. Zij krijgen vanuit Bijbelse naastenliefde zorg en ondersteuning.

In Dordrecht komt armoede voor en hebben veel mensen problematische schulden. De ChristenUnie-SGP wil armoede voorkomen en bestrijden. In het minimabeleid is bijzondere aandacht voor gezinnen met kinderen, zeker als het een alleenstaande ouder betreft. De ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat het aanbod van voorzieningen recht doet aan de diversiteit van mensen en overtuigingen. Cliënten en patiënten hebben daarom de vrijheid te kiezen voor een instelling die bij hen past. Het uitgangspunt is dat het geld de persoon volgt.

De decentralisaties liggen inmiddels ruim 5 jaar achter ons. Nog niet alles gaat goed, de integrale hulp aan inwoners in Dordrecht is nog niet volledig ingericht. De ChristenUnie-SGP pleit voor een ruimhartig beleid binnen de financiële kaders. Er moeten voorwaarden worden geschapen zodat de burger zijn eigen verantwoordelijkheid neemt en solidair is met mensen met een handicap, psychische klachten en/of een langdurige zorgbehoefte. Preventie en vroegsignalering zijn van groot belang; voorkomen is tenslotte beter dan genezen. Er moet vooral ook ingezet worden op de kracht binnen gezinnen, familiekring, netwerken in de buurt en andere netwerken.

Hulp en verbinding

- Inwoners die net wat extra hulp en ondersteuning nodig hebben, worden op een laagdrempelige manier geholpen. Uitgangspunt is zoveel mogelijk eigen kracht en eigen regie. Hieraan levert de geboden zorg een bijdrage.
- Er is meer verbinding nodig tussen hulp, zorg en participatie om bewoners beter te helpen en de bureaucratie te verminderen. De gemeente ondersteunt

daarom via de wijkteams initiatieven voor mantelzorg en vrijwilligerswerk en draagt waar mogelijk een steentje bij. De medewerkers van de sociale teams moeten in staat zijn om toezeggingen te doen over bijvoorbeeld schuldhulpverlening, indicaties voor respijtzorg, WMO-voorzieningen en jeugdhulp. Uitgangspunt daarbij is maatwerk dat zich richt op wat nodig is.

- Ondanks alle voorzieningen vallen er mensen door de vangnetten van de overheid. Dat lossen we niet op door nog meer gemeentelijke regels en bureaucratie, maar door gemeenschappen en netwerken in te schakelen. In schrijnende gevallen moet er ruimte zijn om buiten de vaste kaders oplossingen te zoeken. We denken hierbij aan de 'ventieltafel' waarbij complexe situaties worden opgelost. Verder willen we de mogelijkheid van een apart (beperkt) budget om in kritieke situaties snel te kunnen optreden. Daarbij staat de inwoner die zorg nodig heeft centraal, niet het systeem.
- In het sociaal domein zijn veel vrijwilligersorganisaties actief, vaak verbonden aan kerken of maatschappelijke organisaties.

Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor onze samenleving. Daarom wil de ChristenUnie-SGP dat de gemeente vrijwilligerswerk faciliteert en het vrijwilligers en organisaties/verenigingen niet moeilijker maakt door extra regels of beperkingen. Wij vinden dat deze kleinere vrijwilligersinitiatieven die uit de samenleving voortkomen, gestimuleerd moeten worden en niet weggedrukt moeten worden door taken op het gebied van welzijn uit te besteden aan één of meerdere grote partijen.

- De gemeente bevordert het werk van maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van armoedebestrijding, begeleiding van statushouders, schuldhulpverlening en het tegengaan van eenzaamheid. Voorbeelden daarvan zijn de Voedselbank, sociale fondsen, repaircafés, stichting Present, stichting Schuldhulpmaatje, het Leger des Heils en Vluchtelingenwerk.
- Er moet voldoende aandacht voor inwoners met een beperking zijn, zodat zij zoveel mogelijk zelfstandig hun leven kunnen leiden. Dit vraagt om voldoende faciliteiten op het gebied van werk, dagbesteding en zelfstandig

of begeleid wonen. Ook moet de stad toegankelijk zijn voor mensen met een visuele beperking of rolstoelgebruikers.

Thuis

- Steeds meer mensen met een zorgvraag wonen langer thuis. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. Niet alleen woningen, maar ook de openbare ruimte moet toegankelijk en veilig zijn en uitnodigen tot ontmoeting en activiteiten. Juist dichtbij huis. Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning. Daarnaast realiseren we gemeenschappelijke woonvormen, zoals ouderenhofjes, waar ouderen zelfstandig kunnen wonen en er mogelijkheden zijn om zorg te krijgen als dat nodig wordt.
- Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die intensieve zorg nodig hebben. Er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen en kleinschalige woonvormen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.
- Huisuitzettingen door

huurachterstanden moeten zoveel mogelijk voorkomen worden. Vaak liggen hier dieperliggende problemen aan ten grondslag, zoals armoede, meerdere schulden, gezinsproblemen. De gemeente besteedt hier al veel aandacht aan en dat moet zo blijven. Signalen moeten snel aan de sociale teams of een meldpunt worden doorgegeven, zodat er snel en met voorrang schuldhulpverlening en begeleiding kan worden aangeboden.

- Samen met de GGZ komen er afspraken hoe mensen met verward gedrag in hun eigen woonsituatie kunnen worden ondersteund (bijvoorbeeld met zelfhulpgroepen) en hoe netwerken worden betrokken. We investeren in beschermd wonen en in de zorg voor mensen met GGZ-problematiek die thuis wonen.
- Voor dak- en thuislozen moet voldoende opvang zijn. Het doel daarvan is mensen naar een eigen huis te begeleiden. Betrokken partijen en de gemeente moeten goed inspelen op situaties met complexe problematiek. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden die er in stadswijken zijn om overlast zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Daarom

vindt opvang en wonen verspreid over de stad plaats.

- De Bijbel geeft ons opdracht om gastvrij te zijn voor vluchtelingen en mensen in nood. De opvang van statushouders moet tegelijk in balans zijn met de draagkracht van de eigen bevolking. Er wordt gezorgd voor een plek voor statushouders en er wordt een beroep gedaan op de samenleving. Integratie is gericht op taalonderwijs, begeleiding naar werk en actieve betrokkenheid bij de Dordtse samenleving. Plaatselijke kerken kunnen hun steentje bijdragen in het omzien naar deze nieuwe inwoners. Vrijwilligers kunnen helpen met werk, school en vrijetijdsbesteding.

Voorzieningen

- De ChristenUnie-SGP wil het dat pgb-gebruik mogelijk blijft en niet te moeilijk wordt gemaakt en bij inwoners voldoende bekend is. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is. Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding.
- De gemeente zorgt voor goede voorzieningen op het gebied van

psychosociale hulp. Daarbij garandeert ze keuzevrijheid, zodat hulpvragers kunnen kiezen voor een instelling die past bij hun levensbeschouwing. Levensbeschouwelijke instellingen of kleine instellingen hebben gelijke kansen in het subsidiebeleid, met behoud van identiteit.

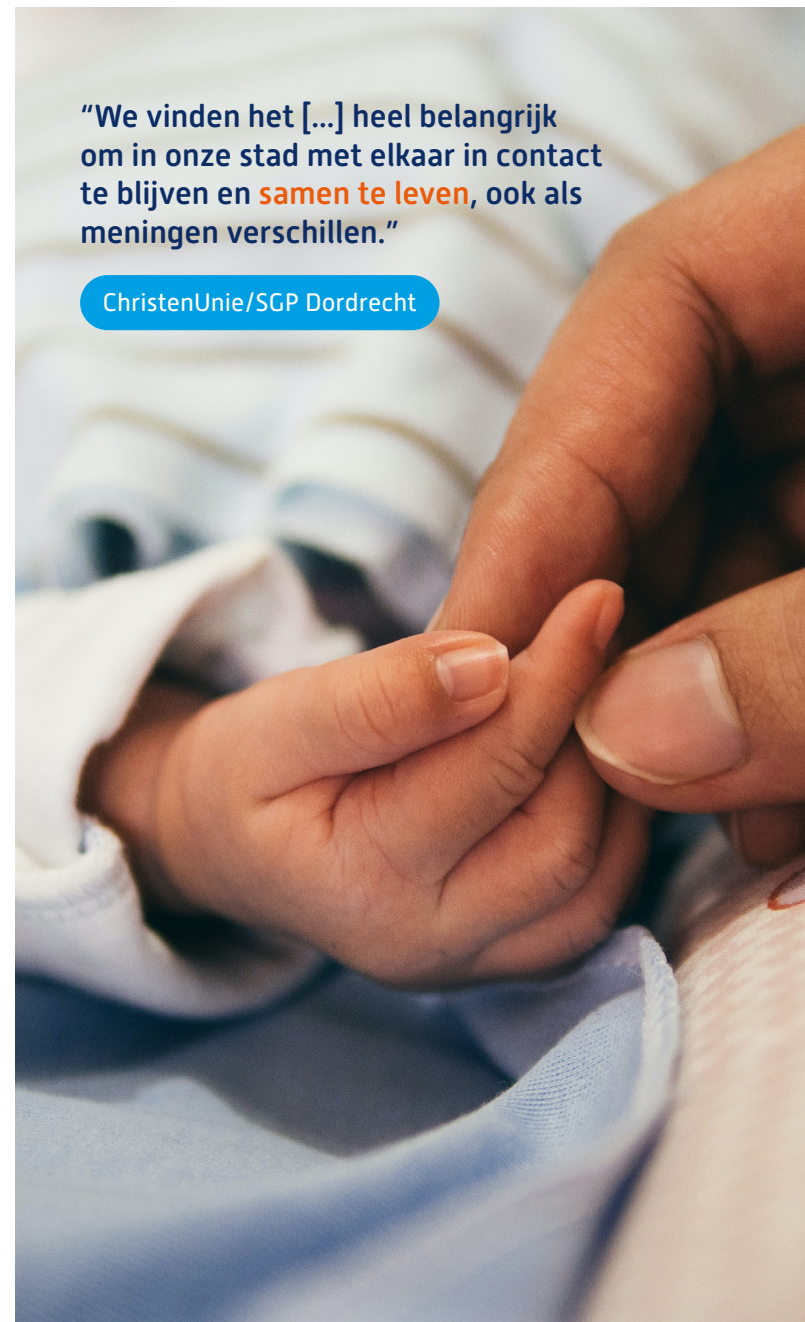
- Maatwerk (de menselijke maat) blijft het uitgangspunt. Wijkteams hebben mandaat en betrekken daarbij bijvoorbeeld kerken en andere maatschappelijke instellingen. Kerken (diaconieën) hebben een volwaardige plaats in de sociale structuur van de stad.
- Bewoners met schulden stappen niet zomaar naar de gemeentelijke schuldhulp. De drempels kunnen lager, bijvoorbeeld via de inzet van schuldhulpmaatjes en face to face dienstverlening. De gemeente voert een ruimhartig minimabeleid. Actieve armoedebestrijding, kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, ruimhartige verlening van bijzondere bijstand en ziektekostenverzekering voor minima behoren tot de mogelijkheden. SchuldHulpMaatje wordt daarbij ingezet en de gemeente en Sociale Dienst Drechtsteden ondersteunen

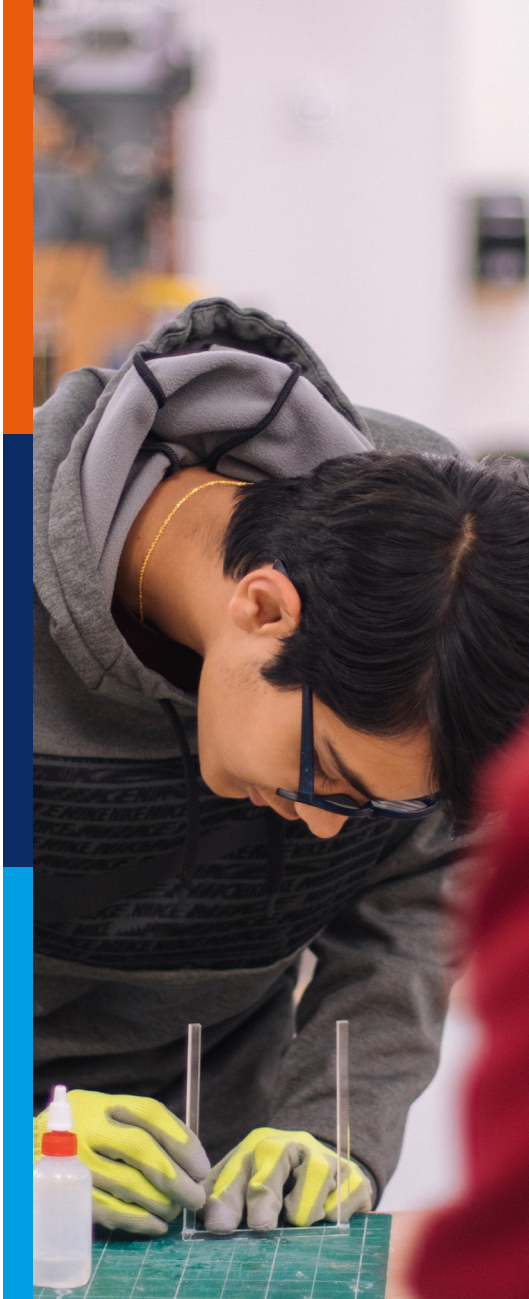
voldoende. De gemeente maakt het onder voorwaarden mogelijk schulden af te lossen met maatschappelijke inzet. De gemeente zet ook in op preventie. Er worden laagdrempelige workshops georganiseerd over het voorkomen van schulden.

- Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zet de ChristenUnie-SGP in op respijtzorg, waardering van de mantelzorgers en het proactief benaderen van mensen die, soms zonder dat ze het zelf weten, mantelzorgers zijn geworden.

“We vinden het [...] heel belangrijk om in onze stad met elkaar in contact te blijven en **samen te leven**, ook als meningen verschillen.”

ChristenUnie/SGP Dordrecht

Jeugd en onderwijs

Onze kinderen en jongeren zijn waardevol. Gelukkig gaat het met de meeste kinderen goed en groeien ze veilig op. Ouders hebben daarvoor de eerste verantwoordelijkheid. Uiteraard is het vooral de uitdaging om problemen te voorkomen. Is toch zorg of begeleiding nodig, dan moet die dichtbij huis beschikbaar zijn. Zorg begint in je eigen omgeving. Ook respecteert de gemeente de verantwoordelijkheid van ouders. Contacten tussen scholen, huisartsen, hulpverleners, andere gemeenten en andere professionals worden bevorderd. Korte lijnen zijn daarbij van belang: mensen moeten niet stuklopen op systemen. Ook kerken, maatschappelijke instellingen en sportclubs worden actief betrokken bij de ontwikkeling van het beleid.

Het onderbrengen van de jeugdzorg bij de gemeente heeft nog niet geleid tot de kwaliteit en de snelheid die we willen. We zijn daarin ook afhankelijk van landelijke afspraken. Er is veel meer geld nodig dan er is en de vraag naar zorg groeit. Dit is niet eenvoudig op te lossen. We willen ook de komende periode

een sociaal innovatiefonds oprichten om nieuwe werkwijzen en innovatieve ideeën te kunnen ontwikkelen. Er moet breder samengewerkt worden en minder gefragmenteerd worden gedacht. We zijn voorstander van één budget in het sociaal domein om de versnippering te doorbreken. Veel problemen vinden een oorzaak in een combinatie armoede, de stress van schulden, problemen op school, psychische problemen. Dat vraagt om een brede aanpak.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Steeds meer raken we hiervan doordrongen, zeker als we de pijnlijke verhalen horen over vechtscheidingen. Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen is nodig, omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel

relatieleed voor ouders wordt voorkomen. Voorkomen is beter dan genezen. Daarom willen we nog meer inzet op de ondersteuning en preventie bij relatieproblemen.

Het onderwijs bereidt jongeren voor op de maatschappij. Jongeren leren op school normen en waarden, vaardigheden en goede keuzes te maken. De levensbeschouwelijke en pedagogisch-didactische vrijheid van scholen is een groot goed. We streven ernaar dat Dordrecht in alle onderwijssectoren op de kaart staat. Juist ook het hoger onderwijs blijft een belangrijk streven. We zijn blij dat er meer scholen voor hoger onderwijs in Dordrecht komen en zien graag dat dit nog verder uitgebreid wordt. De zorgsector en de technische sectoren zijn in Dordrecht speerpunten van het onderwijs- en promotiebeleid. Dit sluit aan bij de vraag naar gekwalificeerde werknemers. ChristenUnie-SGP hecht daarom zeer aan praktische opleidingen in techniek en zorg.

Gezinnen

- Het adviespunt "Scheiden, kind en ouderschap" wordt voortgezet en verder uitgebreid. Met professionals

uit het veld ontwikkelt de gemeente preventief (v)rechtscheidingsbeleid, allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van alle ouders in Dordrecht. Maar daarnaast zet ze ook in op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is.

- Extra inzet en ondersteuning voor initiatieven waarbij ouders andere ouders ondersteunen. We willen dat er meer ervaringsgericht gewerkt gaat worden waarbij ervaringsdeskundigen worden ingezet.
- De gemeente Dordrecht biedt tienermoeders voldoende ondersteuning, zorg en begeleiding. Meer algemeen vinden we dat er voor jonge kinderen voldoende speelplekken moeten zijn en dat er bij nieuwbouw op een kindvriendelijke wijze wordt gebouwd.

Jeugd en jeugdzorg

- De ChristenUnie-SGP pleit voor meer inzet op preventie en vroegsignalering, want jongeren en hun ouders zijn erbij gebaat als op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is.
- We willen dat er voldoende kwalitatief geschoolde medewerkers zijn om te beoordelen welke (jeugd)hulp nodig is. Gezinnen, jongeren en netwerken

worden hierbij voldoende betrokken.

- Bepalend is wat het kind nodig heeft. Het gaat erom dat hulp en ondersteuning bijdraagt aan het welzijn van kinderen en jongeren en niet welke producten er zijn ingekocht.
- We zien een maatschappelijke ontwikkeling waarbij ouders steeds vaker een beroep doen op jeugdhulp. Ouders willen dat hun kinderen het beter hebben dan zij het gehad hebben. Daardoor is het moeilijk geworden om te accepteren dat bepaalde moeilijkheden bij het leven horen. De ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat we in Dordrecht het normaliseren van dergelijke (tijdelijke) moeilijkheden weer bespreekbaar maken, waarbij uiteraard niemand met een hulpvraag de deur wordt gewezen.
- Om snel hulp te kunnen bieden is het belangrijk om de zorg dichtbij plekken te organiseren waar kinderen verblijven. Dit kan door het onderwijs samen met jeugdzorg arrangementen te laten ontwikkelen of de jeugdzorg op scholen spreekuren te geven. Tegelijkertijd ondersteunt het de leerkracht die met zijn of haar zorgen over een kind, samen met de ouders, terecht kan bij een professional. Ook willen wij passend

onderwijs en jeugdzorg zoveel mogelijk ontschotten.

- Kinderen hebben fundamenteel recht om op te groeien in een gezin. Soms kan dat niet, dan zoeken we een pleeggezin, zo nodig bieden we maatwerk of kijken we of een gezinshuis een oplossing is. De ChristenUnie-SGP wil extra investeren in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen om het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terug te dringen en zo mogelijk helemaal te voorkomen.
- Zorgvragers in de jeugdzorg houden keuzevrijheid. Zo wordt er rekening gehouden met de levensovertuiging van ouders en jongeren.
- Ouders/gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een pgb identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg zelf niet heeft ingekocht.
- De gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden.
- Ouders en jongeren hebben recht op een effectieve en onafhankelijke cliëntenondersteuning. Dit moet de

komende jaren beter georganiseerd worden.

- Jongeren die mantelzorger zijn, worden optimaal ondersteund vanuit de WMO, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben.
- Voor zwerfjongeren is er opvang en begeleiding van zogenaamde spookjongeren, jongeren die geen vaste woonplaats hebben maar nog buiten beeld zijn en actief worden opgezocht.
- We pleiten voor voorlichting over digi-veiligheid op scholen en aan ouders, zodat kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media.

Onderwijs

- De gemeente pakt jeugdwerkloosheid in samenwerking met het bedrijfsleven aan. Financiële middelen voor vroegtijdig schoolverlaten zetten we in om jongeren in een leerwerktraject te plaatsen. De gemeente zorgt samen met de betrokken scholen voor structurele financiering voor de succesvolle Matchmaker-aanpak, waarbij jongeren via intensieve coaching begeleiding krijgen op weg naar een baan.
- Ouders hebben het wettelijke recht hun kinderen naar de school van hun

keuze te laten gaan. De gemeente heeft de plicht dat mogelijk te maken, onder meer door te zorgen voor leerlingenvervoer. De eigen bijdrage geldt per gezin ongeacht het aantal kinderen. Als dat nodig is, wordt een hogere bijdrage dan het wettelijk minimum toegekend.

- Onze stad kent nog steeds ruim 17.000 laaggeletterden. Er is hiervoor een gerichte aanpak opgezet. Deze zal de komende jaren voortgezet en uitgebreid moeten worden. Betrokkenheid van ouders is hierbij van groot belang. Ook ondernemers worden hierbij betrokken. De gemeente gebruikt in haar communicatie naar bewoners begrijpelijke taal. We willen extra aandacht voor taalachterstanden.
- Scholen, bedrijven en organisaties worden uitgedaagd en ondersteund om voor leerlingen maatschappelijke en beroepsstages te organiseren.
- We zetten in op één structureel gefinancierd programma voor techniekpromotie onder jongeren in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Hierin worden de vele goede activiteiten gericht op techniekpromotie samengebracht rond een gezamenlijke techniekagenda.

Sport, recreatie en cultuur

Sport en recreatie

Sporten levert een bijdrage aan gezondheid, vitaliteit, groepsbinding en sociale contacten. Dat is voor jong en oud heel belangrijk. De gemeente levert daarom, naast de sporters zelf, een bijdrage aan de amateursport. De gemeente geeft geen financiële bijdrage aan beroepssport (direct of indirect).

- Sportclubs hebben steeds meer moeite om vrijwilligers te vinden. De gemeente stimuleert vrijwilligerswerk en ondersteunt sportclubs bij het vinden van vrijwilligers. Langdurig werklozen kunnen bijvoorbeeld als vrijwilliger aan de slag.
- Sportparken bieden ruimte aan sportverenigingen en zijn ook breder toegankelijk, ook voor mensen met een beperking. Sportparken moeten voor zowel sporters als recreanten toegankelijk zijn.
- De voorwaarden voor het toedelen van subsidies moeten helder zijn om een ongelijke verdeling te voorkomen.
- De beheers- en eigendomsstructuren met betrekking tot sportcomplexen moeten helder zijn.

- Er is aandacht voor veiligheid en leefbaarheid. Er zijn voldoende wandel- en fietspaden en sportparken vervullen een functie als 'groene long' in onze stad.
- Er moet voldoende ruimte blijven voor individuele sporters.
- Bij nieuwbouwwijken worden voorzieningen voor individuele sport aangelegd.
- Het zwembad aan de Sportboulevard moet meer ruimte gaan bieden aan recreatief zwemmen.

Cultuur

In onze culturele instellingen werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van de Dordtse samenleving. Kunst en cultuur zijn eerst en vooral van en voor de samenleving. De overheid vervult een belangrijke rol als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed. Kunst is voor en van iedereen. Het is belangrijk dat er een toegankelijk aanbod van kunst en cultuur is, met name voor kinderen en jongeren. Door amateurkunsten te beoefenen, ontdekken

en ontwikkelen zij hun creatieve talenten. Een gewaardeerde voorziening als de Dordtpas kan daarbij helpen.

- Boeken blijven van groot belang. We bevorderen de leescultuur door de huidige bibliotheken open te houden en hun contacten met scholen te intensiveren. De gemeente zorgt dat er een moderne, toegankelijke bibliotheek met bijbehorende maatschappelijke voorzieningen blijft.
- Scholen krijgen ondersteuning bij natuur- en cultuureducatie. De gemeente geeft hun ruimte voor een eigen invulling, die bij de identiteit van de school past. Cultuureducatie moet toegankelijk zijn voor alle kinderen.
- De gemeente steunt lokale media, zodat zij inwoners onafhankelijk informatie kunnen geven. Ook kunnen deze media worden ingezet als een platform voor de maatschappelijke dialoog.
- We zetten in op het versterken en bevorderen van cultureel ondernemerschap. Waar mogelijk wordt regelgeving vereenvoudigd. Een goed en verantwoord horeca- en evenementenbeleid is een belangrijke randvoorwaarde. Bij programmering, openingstijden en het geluidsniveau

wordt goed rekening gehouden met de omgeving.

- We zetten ons in voor het behoud van ons cultureel erfgoed.
- Dordrecht staat bekend om zijn prominente rol in de ontwikkeling van de kerkgeschiedenis. Wij vinden het van belang om daaraan te blijven herinneren middels investeringen in kunst en cultuur.
- Het nationaal historisch museum wordt naar Dordrecht gehaald.

“Kunst en cultuur zijn [...] vooral **van en voor de samenleving**. De overheid vervult een belangrijke rol als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed.”

ChristenUnie/SGP Dordrecht

De rol van het gemeentebestuur

Betrouwbaar bestuur

Goed bestuur en integer leiderschap draagt bij aan een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook verantwoordelijkheid neemt. De ChristenUnie-SGP hecht bij haar werk in de gemeenteraad veel waarde aan goed luisteren en samenwerken

Het gemeentebestuur hoeft zijn publieke taak niet alleen uit te oefenen. Wat de burger zelf kan aanpakken, neemt de overheid niet over. Veiligheid, leefbaarheid en zorgaanbod vormen kerntaken van de gemeente.

Dordrecht is de centrumgemeente van de Drechtsteden, een regio met potentie. De ChristenUnie-SGP vindt dat taken of problemen moeten worden aangepakt op het daarvoor meest geëigende niveau. Voor veel zaken is dat gewoon de gemeente Dordrecht. Sommige onderwerpen worden samen met de andere gemeenten in de Drechtsteden opgepakt.

Vertrouwen

- Open, herkenbaar en betrokken aanwezig te zijn in Dordrecht.
- Wij zetten in op goede relaties met inwoners.
- In ons politiek handelen zijn we eerlijk en integer en doen beloftes die we kunnen nakomen.
- Het innemen van standpunten in de raad wordt primair bepaald door de uitgangspunten van de partij, die o.a. zijn vastgelegd in ons verkiezingsprogramma en voortvloeien uit eerdere stellingnames. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief bekend staan in Dordrecht.

Besturen met de samenleving

- Het gemeentebestuur oefent zijn kerntaken uit mét de samenleving.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt maatschappelijke en particuliere initiatieven bij de uitoefening van deze kerntaken.
- De gemeente biedt ruimte voor en stimuleert het 'zelforganiserend' vermogen van de samenleving bij deze kerntaken.

- De gemeente behoudt de democratische legitimiteit, ook in brede samenwerkingsverbanden. Denk bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio's en omgevingsdienst; de gemeente blijft hierin een beslissende rol spelen.
- Het gemeentebestuur is er voor de hele samenleving. De gemeente maakt zich sterk voor de meest kwetsbaren.

Gemeentelijke financiën

- ChristenUnie-SGP staat een duurzaam financieel beleid voor. Dit betekent dat begrotingen realistisch, meerjarig in balans en solide zijn.
- De gemeentefinanciën van Dordrecht zijn gezond, maar staan onder druk. Als bezuinigingen nodig zijn, gaan we eerst schrappen in de 'niet-kerntaken'. Mocht dat nog niet voldoende zijn, dan proberen we de pijn zo eerlijk mogelijk te verdelen: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.
- Als bezuinigingen nodig zijn, doen verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen daarin mee. De gemeente voert geen inkomenspolitiek.
- De risico's die de gemeente loopt en de mogelijkheid die te dragen moeten met elkaar in evenwicht zijn. Dat betekent

• dus een weerstandsratio van tenminste 1. Dordrecht heeft dan voldoende reserves om tegenvallers op te vangen.

- Belastingen worden met inflatie verhoogd en gelden in beginsel voor iedereen. Kwijtschelding voor sociale minima blijft mogelijk.
- Inkomsten uit parkeren, afval en riolering dienen tenminste kostendekkend te zijn.
- De tarieven voor begraven mogen niet hoger zijn dan de tarieven voor cremieren.
- Subsidies voor maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven ondersteunen particulier initiatief. Tegenover een subsidie staat daarom altijd een aanzienlijke eigen bijdrage.
- Fraude met uitkeringen en sociale voorzieningen wordt krachtig bestreden. De gemeente maakt extra capaciteit vrij voor controle op fraude.
- Het zorgvuldige traject voor de Enecogelden zetten we ook voort in de uitvoering. Daarvoor komen specifieke afspraken. Het Enecogeld wordt ingezet voor strategische investeringen in de stad. Meevallers vloeien terug naar de reserve voor die projecten om tegenvallers te kunnen opvangen.

Samenwerking in de Drechtsteden

- Dordrecht vervult in de Drechtsteden een spilfunctie als het gaat om lobby naar Den Haag, de provincie en Brussel.
- Doorontwikkeling van de samenwerking in de Drechtsteden en scherpe profilering en actieve vertegenwoordiging van onze stad en regio in voor ons relevante netwerken. Het gemeentebestuur met de burgemeester voorop speelt daarin volgens de ChristenUnie-SGP een belangrijke rol.
- De nieuwe samenwerking in de Drechtsteden moet zich gaan bewijzen, waarbij vooral het behoud van de (politieke) relaties tussen gemeenten blijvend gestimuleerd dient te worden, anders dreigen de individuele gemeenten verder uit elkaar te raken.
- Steeds vaker is samenwerking nodig in wisselende coalities met bedrijven, kennisinstellingen en andere overheden zoals de metropoolregio Rotterdam-Den Haag, Breda, de provincie Zuid-Holland en de Rijksoverheid.

De Dordtse wijken

Sterrenburg en Wilgenwende

- Het Sterrenburgpark met o.a. het Biggetjespark en het Tuinhuis is een mooi voorbeeld van een multifunctioneel park dat door velen hoog wordt gewaardeerd. We vragen aandacht voor meer toezicht om overlast (scooters, geluidsdragers) te voorkomen.
- Het voetpad tussen Oudendijk en Zuidendijk, tussen de flats van Sterrenburg 1 en de Stevensweg wordt volledig gerealiseerd.
- De gemeente neemt maatregelen om hardrijders op o.a. Schenkeldijk (beneden), Copernicusweg en in de Leeuwstraat aan te pakken.
- De gemeente neemt passende maatregelen in die gebieden van Sterrenburg 1 waar de parkeerdruk te hoog wordt door oorzaken van buitenaf.
- De gemeente koestert de bijzondere krekensstructuur in deze wijk.
- De ontsluiting van Wilgenwende is matig, onderzoek naar een betere en liefst tweede ontsluiting is gewenst.
- Te hard rijden door auto's, o.a. door het vele asfalt, moet bestreden worden met betere snelheidsremmers.

- In Wilgenwende wordt veel overlast ervaren door rondzwerfend plastic afval. Onderzoek naar de oorzaak hiervan is nodig.

Crabbehof

- De gemeente ondersteunt initiatieven voor versterking van het winkelcentrum Crabbehof, dat een belangrijke sociale functie heeft voor de wijk.
- Initiatieven voor stadslandbouwprojecten, zoals de Crabbehoeve in het oude speeltuingebouw, worden waar mogelijk gestimuleerd.
- De gemeente koestert de mooie stukjes groen die er zijn.
- De aandacht voor mensen die wat minder financieel draagkrachtig zijn d.m.v. het buurtcentrum De Nieuwe Stoof wordt zeer gewaardeerd.
- Zwerfafval en afvaldumpingen rondom de ondergrondse containers aan o.a. de Thorbeckeweg en Troelstraweg met als gevolg daarvan ongedierte, vragen om actie van de gemeente.
- Meer controle rondom het voetbalterrein en de speeltuin aan de

Talmaweg is gewenst i.v.m. overlast door hangjongeren en drugsgebruik.

Buitengebied

- De landbouwweg wordt spoedig afgemaakt. Eventueel sluijverkeer vanaf de A16 moet hierbij voorkomen worden.
- De recreatieve functie van het gehele buitengebied wordt verbeterd door bijvoorbeeld informatieborden en bankjes. Ook worden de verbindingen verbeterd tussen de verschillende deelgebieden. Daarbij is er in het bijzonder aandacht voor doorgaande wandelroutes. Hierbij kan ook gedacht worden aan de dijkkruien.
- We ondersteunen de plannen voor een voet-/fietsveer vanaf de Zuidhaven naar de Deeneplaat.

Binnenstad

- Een deel van het winkelgebied in onze binnenstad kan benut worden voor een andere bestemming, zoals woonhuizen. Hiermee willen we verpaupering van panden in o.a. de Voorstraat tegengaan.
- We blijven ons inzetten voor het behoud en onderhoud van ons cultureel erfgoed waarvan een groot deel in de binnenstad te vinden is.
- We willen ondernemers aantrekken die een aanvulling zijn voor ons

winkelgebied.

- In de binnenstad moet aandacht zijn voor een goed evenwicht tussen drukte en rust. Bewoners moeten tijdig betrokken worden bij voorgenomen nieuwe voorzieningen, wijzigingen of nieuw beleid op horecagebied. Handhaving op gemaakte afspraken is noodzakelijk.
- Wonen in de binnenstad moet voor een diversiteit aan huishoudens bereikbaar en aantrekkelijk zijn; dat vraagt om daarvoor noodzakelijke voorzieningen en leefruimte.
- De binnenstad moet schoner en groener, ook in de winkelstraten. Hiervoor moet ruimte gemaakt worden door minder plekken voor autoverkeer beschikbaar te stellen en parkeren op straat terug te dringen.

Krispijn

- De gemeente houdt aandacht voor verbetering van de leefomgeving: meer prullenbakken, meer groen, mooie speelplaatsen en aanpak van hinderlijke motoren en quads.
- Geluidsoverlast van de zeehaven wordt aangepakt.
- Festiviteiten in het Weizigtpark worden niet verder uitgebreid vanwege geluidsoverlast.
- De Brouwersdijk en Krispijnseweg

moeten veiliger worden. De politie voert hier vaker snelheidscontroles uit.

- Fietsverbindingen vanuit de wijk richting station en Zwijndrecht worden verder verbeterd.

Zuidhoven

- Het bewonersplan voor de vernieuwing van het Salvia-veld draagt onder andere bij aan meer speelmogelijkheden voor kinderen en vermindering van wateroverlast. Dit verdient de steun van de gemeente, indien nodig ook financieel.

De Staart

- De gemeente blijft letten op de balans tussen ondernemers en bewoners in dit gemengde werk- en woongebied. Ondernemers moeten ruimte krijgen, maar de veiligheid van bewoners is essentieel.
- In overleg met de provincie wordt strikt de hand gehouden aan de activiteiten van chemische bedrijven.
- De oevers langs het Wantij blijven groen en wandelpaden krijgen hier voldoende onderhoud.

Stadspolders, Oudelandshoek en De Hoven

- De gemeente zorgt er samen met de woningbouwverenigingen voor dat oudere delen van Stadspolders

- qua woongenot en kwaliteit van de leefomgeving op niveau blijven.
- Speeltuin Stadspolders blijft bestaan, desnoods met overheidssteun.
  - De gemeente onderzoekt of verkeersdrempels in deze wijken vervangen kunnen worden door innovatieve drempels waar verkeer met de correcte snelheid zonder remmen overheen kan rijden.
  - De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om de parkeercapaciteit in Oudelandshoek te vergroten.

Dubbeldam

- Het behouden van groen en onderhoud aan groen verdient blijvende aandacht.
- Verbetering van de kwaliteit van de bestrating incl. trottoirbanden en putdeksels.
- Meer sociale cohesie door wijkcentrum te behouden.

Indische buurt/Vogelwijk

- We willen dat iedereen zich veilig weet in de straat en in de wijk. Daarom let de politie extra goed op om spanningen tussen bevolkingsgroepen te voorkomen.
- Waar mogelijk gaat gemeente wateroverlast tegen door meer groen aan te leggen. Bewoners worden gestimuleerd hetzelfde te doen.

- Buurtspeeltuin Oosterkwartier blijft bestaan, desnoods met overheidssteun.

Stadswerven en Wantijpark

- Festiviteiten in het Wantijpark worden niet verder uitgebreid en geluidsoverlast van Wantijpop en andere festivals in het Wantijpark worden beperkt.
- Het onderhoud van het Wantijpark blijft op niveau.
- De snelheid op Oranjelaan en Merwedestraat wordt goed in de gaten gehouden.
- De gemeente steunt het initiatief van Leefwerk de Biesbosch.
- De Wantijbrug wordt niet verbreed.

Reeland / Land van Valk

- Buurtspeeltuin De Victorie heeft een belangrijke functie en moet blijven bestaan. Indien nodig met een financiële bijdrage vanuit de gemeente.
- Er komt meer aandacht voor de verkeersveiligheid van scholieren op het Leerpark.
- Bij de ontwikkeling van het sportpark Krommedijk is er voldoende aandacht voor het groene karakter van dit sportpark en toegankelijkheid vanuit de wijk.
- De verkeersveiligheid op de rotonde Dubbeldamseweg Zuid/Eemsteynstraat

wordt gemonitord en als het nodig is, wordt de rotonde aangepast.

- Bij de jongerenhuisvesting op het Leerpark wordt voldoende aandacht besteed aan de nodige begeleiding, beheer en toezicht.

Wielwijk

- De leefbaarheid van de Wielwijk is de achterliggende jaren verder verbeterd. Wel verdient het schoonhouden van de wijk blijvende aandacht. Zwerfvuil in Wielwijk wordt aangepakt.
- De gemeente ondersteunt initiatieven voor het stimuleren van een ontmoetingsruimte in Wielwijk voor jong en oud.
- We vragen aandacht voor het verbeteren van het veiligheidsgevoel in sommige delen van de wijk, met name in de avond en in het hondenlosloopgebied.

“Samen voor onze stad”

ChristenUnie-SGP Dordrecht

Verkiezingsprogramma
Gemeenteraadsverkiezingen 2022

ChristenUnie | **SGP**
Dordrecht